

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobkyně: M. Š.**, zast. Mgr. Romanou Pišovou, advokátkou se sídlem Tatarkova 727/14, Praha 4, proti **žalovanému: Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu, ze dne 15. 4. 2008, č. j. 10800/08-13070/Ja, ve věci komplexních pozemkových úprav, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2011, č. j. 9 Ca 254/2008 - 62,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) shora označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu, ze dne 15. 4. 2008, č. j. 10800/08-13070/Ja. Posledně zmíněným správním rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Plzeň-jih, jímž byl schválen návrh komplexních pozemkových úprav v katastrálním území Nezdřev.

Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku shrnul judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu vztahující se k pozemkovým úpravám, která se též vyjadřovala k právu vlastnit majetek. Uvedl přitom, že řízení o pozemkových úpravách je vedeno ve veřejném zájmu, mají se jím totiž zajistit podmínky jednak pro zlepšení životního prostředí a vodního hospodářství, ochranu a zúrodnění půdního fondu a zvýšení ekologické stability krajiny, jednak podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Podmínky pro racionální hospodaření je přitom třeba posuzovat nejen z hlediska jednotlivých vlastníků, ale též k celku a ke všem vlastníkům. Každý vlastník nemovitostí vstupujících do pozemkových úprav musí

akceptovat nově nastolený stav, bylo-li jej dosaženo správným postupem a byly-li dodrženy zákonem stanovené podmínky, omezení a regulativy.

Městský soud dále v rozsudku konstatoval, že s návrhem pozemkových úprav v katastrálním území Nezdřev souhlasili vlastníci 93,52 % výměry půdy dotčené pozemkovou úpravou, byla tak splněna zákonná podmínka souhlasu nejméně $\frac{3}{4}$ takových vlastníků. V případě stěžovatelky soud zjistil, že byla dodržena zákonná kritéria zajišťující, aby vůči pozemkům vstupujícím do pozemkových úprav byly nově navržené pozemky přiměřené kvality, výměry a vzdálenosti. Městský soud v dané souvislosti vyvrátil jednotlivé námitky vztahující se k jednotlivým pozemkům, dále se neztotožnil ani s tím, že by bylo povinností pozemkového úřadu, aby v rámci komplexních pozemkových úprav vyřešil zapsání práv a povinností vyplývajících z věcného břemene vedení vysokého napětí a plynovodu přes pozemek parc. č. 126/1, který byl těmito věcnými břemeny zatížen, již před zahájením pozemkových úprav. Ust. § 11 odst. 8 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“), stanoví možnost zřízení nebo zrušení věcného břemene pouze k dotčeným pozemkům, tj. takovým, které jsou dotčeny předmětnou pozemkovou úpravou. Oprávnění pozemkového úřadu je dáno jen v rámci řízení podle zákona o půdě a podle zákona o pozemkových úpravách, nikoli však v případech těch věcných břemen, která vznikla na pozemcích dotčených návrhem komplexní pozemkové úpravy před tím, než bylo zahájeno řízení o pozemkových úpravách.

Stěžovatelka se s rozsudkem městského soudu neztotožnila a napadla jej kasační stížností. Poukázala zde na názor Ústavního soudu, že pozemkové úpravy nelze ztotožnit s pojmem vyvlastnění, ve své podstatě se jedná o hromadnou dobrovolnou směnu pozemků, která však představuje natolik intenzivní zásah do stávajících vlastnických vztahů k nemovitostem, že při jeho realizaci je nutno uplatňovat ústavní principy vyplývající z čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Dle názoru stěžovatelky tyto principy v dané věci respektovány nebyly a dále nebyl naplněn ani účel pozemkových úprav, které mají být prováděny ve veřejném zájmu. Kdyby veřejný zájem respektován byl, byly by při novém uspořádání vlastnických práv odstraněny nevhodné tvary pozemků, pozemky by byly přístupné ze sítě polních cest a byly by odstraněny nedostatky v majetkových vztazích. Dle stěžovatelky však pozemky mají nadále nevhodné tvary, nesouhlasí proto s názorem městského soudu, že veřejný zájem byl zohledněn.

Stěžovatelka dále uvedla, že se v řízení domáhala toho, aby byly dodrženy zákonné požadavky na to, aby kvalita a kvantita nových pozemků odpovídala kvalitě a kvantitě původních pozemků. V zákoně o pozemkových úpravách jsou sice v daném směru povoleny jisté odchylky, ale stěžovatelka jak v odvolání, tak v žalobě namítala, že podmínky, resp. povolené odchylky dodrženy nebyly. Namítala zejména, že při oceňování pozemků nebylo přihlédnuto k věcným břemenům, která pozemky v jejím vlastnictví zatěžují.

Stěžovatelka rovněž namítla nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu, jelikož v něm nebyly nikterak zohledněny skutečnosti nasvědčující o nedodržení postupu dle zákona o pozemkových úpravách. Vyjádřila přesvědčení, že městský soud se nezabýval všemi žalobními body obsaženými v žalobě, v odůvodnění soud pouze uvedl, že stěžovatelka nesouhlasila se směnou pozemků, ale žalobou jako celkem se nezabýval, neboť by jinak musel hodnotit i porušení základních práv a svobod, k němuž došlo nedodržením postupů dle zákona o pozemkových úpravách. Stěžovatelka se dále domnívá, že žalovaný nevycházel z údajů dohledatelných ze spisu, příp. z takových důkazů, které si měl z úřední povinnosti opatřit, neboť z těchto důkazů by jednoznačně vyplynulo, že nebyly splněny podmínky pro směnu. Nebyly

pokračování

dodrženy základní principy, které vyjádřilo Ministerstvo zemědělství v metodických návodech. Dle metodického návodu k provádění pozemkových úprav jsou pozemky v zastavitelných plochách směřovány vždy se souhlasem vlastníka podle § 3 odst. 3 zákona, pozemky v blízkosti intravilánu také. U části stěžovatelčina pozemku parc. č. 106 nad cestou, u kterého bylo v úvodním dotazníku uvedeno, že je nesměnitelný, nebyly nikterak zohledněny stěžovatelčiny podmínky a byla jí ponechána jen o něco rozšířená část pozemku parc. č. 106 pod cestou. K této manipulaci tak došlo bez souhlasu stěžovatelky, i když jej bylo třeba. Ze všech výše uvedených důvodů v kasační stížnosti navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že dle zákona o pozemkových úpravách se pozemkovými úpravami ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Otázka veřejného zájmu byla v minulosti již mnohokrát judikována, žalovaný zde odkázal na rozsudek městského soudu č. j. 7 Ca 163/2008 - 58, nález Ústavního soudu ze dne 27. 5. 1998 uveřejněný pod č. 152/1998 Sb., rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 A 27/2002 - 86 a v otázce umístění pozemků na rozsudek městského soudu č. j. 10 Ca 348/2009 - 91.

Žalovaný dále uvedl, že stěžovatelka do pozemkových úprav vstupovala s pozemky o celkové výměře 2,8627 ha, ceně 66 637 Kč a vzdálenosti 890 m. Nově jsou do jejího vlastnictví navrhovány pozemky o celkové výměře 2,8627 ha, ceně 68 376 Kč a vzdálenosti 893 m. Rozdíl mezi původním a navrhovaným stavem činí 0,00 % u výměry, + 2,61 % u ceny a + 0,34 % u vzdálenosti. Podle § 10 zákona o pozemkových úpravách může rozdíl mezi původním a navrhovaným stavem činit 10 % ve výměře, 4 % v ceně a 20 % ve vzdálenosti. Zákonná kritéria tak byla zachována. Minimální rozdíl mezi původní a navrhovanou vzdáleností svědčí o tom, že pozemky byly ponechány v původních lokalitách. I otázka nutnosti souhlasu ve smyslu § 3 odst. 3 zákona o pozemkových úpravách byla v rámci odvolacího řízení řešena a žalovaný v daném ohledu odkázal na své rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatelka je v řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátkou. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodům podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zdejší soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ve vztahu ke zkoumání formálních náležitostí kasační stížnosti lze zmínit, že otázkou včasnosti podání kasační stížnosti se v podmínkách dané věci zabýval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 24. 10. 2012, sp. zn. III. ÚS 1140/12, dostupném z <http://nalus.usoud.cz>, kterým zrušil usnesení Nejvyššího správního soudu, jímž byla nynější kasační stížnost odmítnuta pro opožděnost. Ústavní soud dospěl k závěru, že je třeba vyjít z toho, že rozsudek městského soudu byl doručen dne 21. 10. 2011, nikoli dne 20. 10. 2011, které bylo uvedeno u podpisu na doručence stvrzující převzetí zásilky, ale které zde bylo uvedeno nesprávně. Ústavní soud tak posoudil kasační stížnost jako včasnou, zdejší soud takové posouzení respektuje a neshledal tak žádné překážky bránící jejímu věcnému projednání.

V úvodu hodnocení kasační stížnosti je vhodné se ze strany Nejvyššího správního soudu vyjádřit ke správnímu orgánu, který před zdejším soudem vystupuje jako žalovaný. Správní rozhodnutí napadené žalobou před městským soudem bylo vydáno Ministerstvem zemědělství, Ústředním pozemkovým úřadem, které do dne 31. 12. 2012 vystupovalo v řízení před zdejším soudem v pozici žalovaného. Dnem 1. 1. 2013 však nabyl účinnosti zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, kterým došlo ke změně působnosti správních orgánů ve věci pozemkových úprav. Nově dle § 2 odst. 5 zmíněného zákona v řízení o pozemkových úpravách o odvolání proti rozhodnutí poboček krajských pozemkových úřadů rozhoduje ústředí Státního pozemkového úřadu. Na Státní pozemkový úřad tak přešlo postavení žalovaného v řízení o kasační stížnosti vedeném pod sp. zn. 9 As 122/2011 (srov. § 69 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s námitkou, že by v souvislosti s pozemkovými úpravami v nynější věci byly vůči stěžovatce porušeny ústavní zákony a nebyly dostatečně aplikovány principy vyplývající z Listiny základních práv a svobod. Stejně, jak to učinil městský soud, lze vyjít z nálezu Ústavního soudu ze dne 27. 5. 1998, sp. zn. Pl. ÚS 34/97, publikovaného pod č. 152/1998 Sb. a též jako N 59/11 SbNU 77, dostupného z <http://nalus.usoud.cz>. Ústavní soud zde vyslovil, že *„pozemkové úpravy ve své většině nepředstavují vyvlastnění vlastnického práva v pravém slova smyslu, protože v podstatě jsou bromadnou dobrovolnou směnou vlastnických práv dotčených vlastníků. Nicméně, pro tu skupinu vlastníků, která s prováděnými pozemkovými úpravami nesusouhlasí, jsou ústavní pravidla platná pro vyvlastnění (nucené omezení vlastnického práva) krajním kritériem ochrany jejich vlastnictví.“* Jakkoli byl citovaný závěr činěn ve vztahu k již neúčinnému zákonu č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, lze na něj odkázat i v podmínkách úpravy dnešního zákona o pozemkových úpravách. I u dnešní právní regulace platí, že návrh pozemkových úprav může být schválen jen tehdy, když s ním souhlasí vlastníci alespoň 4/5 výměry pozemků, jichž se pozemkové úpravy týkají (§ 11 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách), zákon tedy klade důraz na dobrovolnost směny vlastnických práv. Není však vyžadován souhlas naprosto všech vlastníků, může se tak stát, že pozemkové úpravy se uskuteční i přes odpor několika vlastníků. Tak tomu bylo i v nynější věci, kdy s návrhem pozemkových úprav souhlasili vlastníci představující 93,52 % výměry pozemků, které byly dotčeny pozemkovými úpravami, stěžovatelka však s tímto návrhem souhlas nevypravila. Nesouhlas menšiny vlastníků s pozemkovými úpravami sice nemůže jejich provedení zmařit, ale zejména vůči těmto vlastníkům musí být dodržena kritéria ochrany jejich práva vlastnit majetek aplikovatelná při vyvlastnění nebo nuceném omezení vlastnického práva.

Výrazem této ochrany je především čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, dle kterého *„vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.“* Všechna zde uvedená kritéria byla přitom ve vztahu ke stěžovatce splněna. Dle § 2 zákona o pozemkových úpravách se pozemkové úpravy provádí ve veřejném zájmu (k tomu viz dále), zákonný podklad představuje zákon o pozemkových úpravách a náhrada spočívá v nově navržených pozemcích, které stěžovatelka obdrží za původní pozemky vstupující do pozemkových úprav. Aby šlo o náhradu adekvátní, zajišťuje ust. § 10 zákona o pozemkových úpravách, které stanoví požadavky na přiměřenost kvality, výměry a vzdálenosti původních a navrhovaných pozemků.

Zdejší soud přitom nesusouhlasí s námitkou stěžovatelky, že by požadavky na přiměřenost kvality, výměry a vzdálenosti původních a navrhovaných pozemků nebyly u stěžovatelky naplněny. Dle § 10 odst. 2 zákona o pozemkových úpravách je cena navrhovaných pozemků přiměřená, pokud není ve srovnání s cenou původních pozemků vyšší nebo nižší o více než 4 %. V případě stěžovatelky byla cena jejích pozemků vstupujících do pozemkových úprav 66 637 Kč a cena navržených pozemků 68 376 Kč, rozdíl je zde 2,61 % ve prospěch stěžovatelky. Kritérium

pokračování

přiměřenosti ceny tak bylo dodrženo. Dle § 10 odst. 3 tohoto zákona jsou nově navrhované pozemky v přiměřené výměře, jestliže rozdíl výměry původních a navrhovaných pozemků nepřesahuje 10 % výměry původních pozemků. V případě stěžovatelky je rozdíl výměry 0,00 %, i toto kritérium bylo proto splněno. Dle § 10 odst. 4 tohoto zákona jsou nově navrhované pozemky v přiměřené vzdálenosti, pokud rozdíl ve vzdálenosti původních a navrhovaných pozemků není vyšší nebo nižší než 20 %. I kritérium vzdálenosti bylo v případě stěžovatelky splněno, jelikož nově navržené pozemky jsou o 0,34 % vzdálenější než původní.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, že provádění pozemkových úprav v katastrálním území Nezdrěv nebylo ve veřejném zájmu. V obecné rovině lze konstatovat, že smyslem pozemkových úprav je dle § 2 zákona o pozemkových úpravách prostorové a funkční uspořádání pozemků, jejich scelení či dělení a zabezpečení přístupnosti a využití pozemků, dále též vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Výsledkem pozemkových úprav má být stav, který vytvoří daleko vhodnější podmínky pro využití půdy jako omezeného a nenahraditelného přírodního zdroje. To se děje např. tím, že několik malých vzájemně nesousedících pozemků, mnohdy i nevhodných tvarů, jednoho vlastníka je v rámci pozemkových úprav nahrazeno jedním nebo několika pozemky většími lépe obhospodařovatelnými. Takový stav přináší užitek nejen vlastníkům dotčených pozemků, ale i možnost efektivnějšího využití půdy jakožto nezastupitelného výrobního faktoru pro řadu činností lze řadit mezi zájem veřejný.

Smyslem pozemkových úprav je dále dle § 2 zákona o pozemkových úpravách zajištění podmínek pro zlepšení kvality života ve venkovských oblastech včetně napomáhání diverzifikace hospodářské činnosti a zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství, zlepšení životního prostředí, ochrana a zúrodnění půdního fondu, ochrana vodního hospodářství zejména v oblasti snižování nepříznivých účinků povodní a řešení odtokových poměrů v krajině a zvýšení ekologické stability krajiny. I to spadá pod veřejný zájem.

Ze schváleného návrhu komplexních úprav je z celkového pohledu patrné, že bylo dbáno na jejich přístupnost ze sítě cest, která je lepší než v původním stavu. Co se týče samotných tvarů, velikostí a uspořádání pozemků, lze konstatovat, že jejich s přihlédnutím k místním podmínkám pravidelné tvary a přiměřená velikost umožňují racionálnější využití půdy a nenasvědčují stěžovatelčinu obecnému tvrzení o nevhodných tvarech. Jakkoli je z tohoto pohledu rozhodné celkové hodnocení pozemkových úprav, nelze soudit, že ani nově navržené pozemky připadající stěžovatelce by měly nevhodný tvar. Druh těchto pozemků je orná půda, lesní pozemek a trvalý travní porost, přičemž navržené pozemky ve vztahu ke stěžovatelce mají přibližně čtyřúhelníkový tvar, který v návaznosti na jejich velikost zjevně nepřekáží efektivnímu zemědělskému využití. Co se týče přístupnosti navržených pozemků, je nutno poznamenat, že např. stávající stěžovatelčiny pozemky parc. č. 164 a 387 nebyly dostupné ze sítě cest, přičemž návrh tento stav napravuje.

O naplnění veřejného zájmu ostatně svědčí i skutečnost, že v rámci pozemkových úprav mohla být navržena též nová společná zařízení, a to ve formě opatření sloužících ke zpřístupnění pozemků (polní a lesní cesty), a dále také nová protierozní a vodohospodářská opatření. Nejvyšší správní soud se tak ze všech uvedených důvodů nemohl ztotožnit s námitkou nedostatku veřejného zájmu.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že v odvolání a žalobě k městskému soudu opakovaně namítala, že při oceňování pozemků nebylo přihlédnuto k věcným břemenům, která pozemky ve vlastnictví stěžovatelky zatěžují, a dokonce byla bez tohoto ocenění značně rozšířena výměra těchto pozemků. Nejvyšší správní soud z odvolání a žaloby zjistil, že zde sice

byly uplatněny námitky týkající se věcných břemen, tyto námitky ovšem nepoukázaly na to, že při oceňování pozemků nebylo přihlédnuto k věcným břemenům, ale poukázaly na to, že se stěžovatelka domáhala, aby do katastru nemovitostí byla zapsána již existující věcná břemena zatěžující její pozemek vstupující do pozemkových úprav. V odvolání stěžovatelka uvedla: „*pozemkový úřad i přes moje námitky neuvedl v přípravném řízení při revizi údajů v soulad nedostatky v katastru nemovitostí. U pozemku p. č. 126/1 nezajistil zapsání věcného břemene z důvodu vedení trasy VVN a plynovodu, ke kterému jsme byli vyzváni zápisem ze dne 19. 4. 2006. V tomto zápisu se uvádí, cituji: „Nezjištění této informace může nejen znehodnotit celý zpracovaný návrh, ale zejména poškodit práva vlastníků.“ Přesto mi byl tento pozemek o výměře 9 427 m² zvětšen na 13 105 m² a po odvolání na 10 977 m²...“* V žalobě pak stěžovatelka namítla toto: „*Žalovaný se též nevyrovnal s věcnými břemeny (VN, plynovodu), která vznikla ze zákona, a tvrdí, že § 2 a 17 mu neukládají povinnost tato břemena nechat zapsat do listu vlastnictví. Domnívám se, že toto tvrzení není správné, protože vinou státu vzniklo toto věcné břemeno a stát by měl nejen zajistit nápravu a uvést tyto skutečnosti v soulad, ale postarat se i o náhradu za věcné břemeno nebo nájem od polostátních či nadnárodních společností za využívání pozemku.“*

Nejvyšší správní soud za takové situace neshledal žádné pochybení v postupu městského soudu, který náležitě vyložil, že pozemkový úřad nemá v řízení o pozemkových úpravách povinnost zajišťovat zápis do katastru nemovitostí těch zákonných věcných břemen, která již z minulosti vážnou na pozemcích vstupujících do pozemkových úprav. Městský soud zcela přesvědčivě rozebral právní úpravu a ukázal, že uvedená povinnost pozemkový úřad netíží. Ani zdejší soud v zákoně o pozemkových úpravách nenalezl ustanovení svědčící o existenci takové povinnosti, ostatně ani stěžovatelka na žádné takové ustanovení nepoukázala.

Skutečnost, že zákonná věcná břemena, související s elektrickými vedeními či plynovody, nejsou zapsána v katastru nemovitostí, nemusí představovat výjimečný případ. Na základě § 22 odst. 1 písm. a) již neúčinného zákona č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrisační zákon), vzniklo energetickým podnikům oprávnění stavět a provozovat na cizích nemovitostech elektrická vedení, tato oprávnění se od účinnosti zákona vztahovala i na již zbudovaná vedení (§ 34 odst. 1 zmíněného zákona). Obdobné oprávnění bylo přiznáno plynárenským podnikům ve vztahu k plynovodní síti, kterou tvořilo zařízení pro rozvod topných plynů a plynovodní přípojky [srov. § 3 odst. 2 a § 22 odst. 1 písm. a) již neúčinného zákona č. 67/1960 Sb., o výrobě, rozvodu a využití topných plynů (plynárenský zákon)]. Tato oprávnění mohla mít formu věcných břemen, která se nezapisovala do pozemkových knih (§ 26 odst. 1 zákona č. 79/1957 Sb. a § 22 odst. 5 zákona č. 67/1960 Sb.), v čemž lze spatřovat příčinu toho, proč se neobjevují v katastru nemovitostí. Jak na elektrické vedení, tak i na plynovod v nynější věci se vzhledem k době jejich vybudování uvedené zákony vztahovaly, jak vyplynulo z přípisu ČEZ Distribuce, a.s., ze dne 21. 4. 2008 doloženého stěžovatelkou a z vyjádření Západočeské plynárenské, a. s., ze dne 13. 7. 2006 založeného ve spise. I pozdější předpisy v oblasti energetiky ponechaly tato oprávnění nedotčena [viz § 98 odst. 4 aktuálně účinného zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), a § 45 odst. 3 již neúčinného zákona č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci]. Ostatně skutečnost, že ne všechna taková věcná břemena jsou evidována v katastru nemovitostí, reflektuje i sám zákonodárce, pokud v § 98 odst. 13 aktuálně účinného zákona č. 458/2000 Sb. ukládá provozovateli, resp. výrobcí, aby do konce roku 2017 zajistil promítnutí do katastru nemovitostí v zákoně specifikovaných existujících věcných břemen u energetických sítí a zařízení daných do provozu před nabytím účinnosti tohoto zákona.

Pro nynější věc je podstatné, že věcná břemena související s elektrickým vedením či plynovodem vážla na pozemcích stěžovatelky vstupujících do pozemkových úprav v předmětném katastrálním území před zahájením řízení o pozemkových úpravách a provedením

pokračování

pozemkových úprav se na jejich existenci nic nezměnilo. I po provedení pozemkových úprav budou tato z minulosti existující věcná břemena tížit ty pozemky, po kterých vede elektrické vedení či plynovod. V souvislosti s pozemkovými úpravami tato věcná břemena nebyla ani zřizována, ani nebyl jakkoli měněn jejich obsah. Ve skutečnosti, že se o daných věcných břemenech nerozhoduje v rámci řízení o pozemkových úpravách, lze spatřovat jeden z důvodů, proč zákonodárce neuložil povinnost pozemkovým úřadům, aby do katastru nemovitostí u pozemků vstupujících do pozemkových úprav daly zanést zákonná věcná břemena existující z minulosti.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že v dané věci je významné, že při rozhodování o pozemkových úpravách byla ve vztahu ke stěžovatelce reflektována existence zákonných věcných břemen souvisejících s elektrickým vedením a plynovodem. Jakkoli Ing. J. M. v přípisě ze dne 10. 10. 2007 připustil, že na tuto informaci mělo být poukázáno již při soupisu nároků, zdejší soud konstatuje, že nejde o pochybení, které by mohlo ovlivnit zákonnost správního rozhodnutí, jelikož k této skutečnosti bylo v řízení přihlíženo a stěžovatelce byla tato okolnost sdělena a byla jí známa, jak vyplývá ze spisového materiálu. Jak elektrické vedení, tak plynovod prochází stěžovatelčiným pozemkem parc. č. 126/1, který vstoupil do pozemkových úprav. V místech, kde leží zmíněný pozemek, je v návrhu pozemkových úprav stěžovatelce navržen nový pozemek parc. č. 150/2 tak, že původní pozemek parc. č. 126/1 a nový pozemek parc. č. 150/2 mají značně velký průnik. Podstatná část délky elektrického vedení a plynovodu, které vedou přes stěžovatelčin původní pozemek, se nachází právě v tomto průniku původního a nového pozemku. Oproti původnímu pozemku parc. č. 126/1 obsahuje nově navržený pozemek parc. č. 150/2 na severu část území s navazujícím elektrickým vedením a plynovodem, které nebylo obsaženo v původním pozemku, naproti tomu jižní část původního pozemku parc. č. 126/1 s těmito vedeními není zahrnuta v nově navrženém pozemku parc. č. 150/2. Z komplexního pohledu pak lze konstatovat, že přes původní i nově navržený pozemek prochází vždy shodné elektrické vedení a plynovod, přičemž délka těchto sítí je v původním i novém upořádání téměř totožná. Z tohoto pohledu nemohla stěžovatelka doznat újmy. Naznačenou úvahou se přitom pozemkový úřad v řízení řídil, šel v ní dokonce tak daleko, že poukázal na skutečnost, že v původním i novém uspořádání je na pozemku stěžovatelky situován vždy jeden sloup elektrického vedení, přičemž konstatoval, že existence tohoto vedení ani plynovodu (uloženého pod zemí v hloubce 1 m, jak vyplývá z vyjádření Západočeské plynárenské, a. s., ze dne 13. 7. 2006) nemůže ovlivnit řádné zemědělské využití pozemku (k tomu srov. zápis z námitkového řízení konaného dne 29. 10. 2007, sp. zn. 4603/07).

Z uvedených důvodů nemohl zdejší soud přisvědčit námitce, že v případě stěžovatelky nebylo přihlíženo k věcným břemenům.

Stěžovatelka v kasační stížnosti dále uplatnila námitku, že ze strany správního orgánu nebyl dodržen metodický návod pro provádění pozemkových úprav vydaný Ministerstvem zemědělství, z něhož dle stěžovatelky vyplývá, že pozemky v blízkosti intravilánu jsou směňovány vždy jen se souhlasem vlastníka. Nejvyšší správní soud konstatuje, že jde o námitku, která nebyla uplatněna v žalobě k městskému soudu, před nímž mohla tato námitka být uplatněna. Za takové situace jde dle § 104 odst. 4 s. ř. s. o nepřípustnou kasační námitku.

Ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. respektuje smysl řízení o kasační stížnosti, kterým je dle § 102 s. ř. s. přezkum pravomocných rozhodnutí krajských soudů (zde městského soudu) ve správním soudnictví. Stežejním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasační stížnosti je prověření napadených soudních rozhodnutí z hlediska zákonnosti jejich právního posouzení věci a taktéž dalších vad týkajících se řízení před soudem. Aby bylo možno přezkoumat to, jakým způsobem byla ze strany městského soudu posouzena určitá právní otázka, je nutno nejprve

zajistit, aby se k této otázce mohl městský soud vůbec vyjádřit. To je naplněno tehdy, pokud je tato otázka předmětem žaloby. Přezkum rozhodnutí správních orgánů ve správním soudnictví je totiž založen na dispozitivní zásadě. Její podstata tkví v tom, že rozhodující roli v nastavení rozsahu soudního přezkumu napadeného správního rozhodnutí hraje žalobce. Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je zahájeno jen na základě žaloby, soud jej nemůže zahájit z úřední povinnosti. Dalším výrazem dispoziční zásady je ust. § 75 odst. 2, věta první, s. ř. s., dle kterého soud napadené rozhodnutí přezkoumá v mezích žalobních bodů. Je pak obecně na žalobci, aby zvážil formulaci žalobních bodů a vytýčil tak meze soudního přezkumu. Zde je však nutno zdůraznit, že soud zkoumá jen ty možné vady správního rozhodnutí, které byly v žalobě namítnuty. Soudní judikatura sice z tohoto pravidla dovodila určité výjimky, kdy soud musí správní rozhodnutí zrušit *ex officio*, tj. pro vadu, která nebyla namítána (jde např. o prekluzi odpovědnosti za přestupek nebo prekluzi daňové povinnosti), nicméně ty nejsou pro nynější případ relevantní.

Stěžovatelka nikde v žalobě k městskému soudu nenamítla porušení metodického návodu pro provádění pozemkových úprav vydaného Ministerstvem zemědělství. Stejně tak nikde v žalobě nezmínila své hodnocení, že pozemky v blízkosti intravilánu obce lze v rámci pozemkových úprav směňovat jen se souhlasem jejich vlastníků. Městský soud se tak k těmto otázkám ve svém rozsudku nevyjadřoval a ani se k nim s přihlédnutím k dispoziční zásadě vyjadřovat nemohl, což však lze přičítat postupu stěžovatelky, která mohla takto formulovanou námitku v žalobě uplatnit, ale neučinila tak. Nejvyšší správní soud tak ve vztahu k této otázce nemá, co by na rozhodnutí městského soudu přezkoumával. Z tohoto důvodu bylo nutno s odkazem na § 104 odst. 4 s. ř. s. uvedenou kasační námitku považovat za nepřijatelnou.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu. Stěžovatelka v kasační stížnosti vyjádřila své přesvědčení, že městský soud nehodnotil namítané porušení základních práv a svobod. Zdejší soud toto přesvědčení nesdílí, jelikož městský soud ve svém rozsudku výslovně zmínil, že k návrhu pozemkových úprav dala souhlas požadovaná ¾ většina vlastníků dotčených pozemků a že při respektování požadavků přiměřenosti stanovených v § 10 zákona o pozemkových úpravách nemohou být vlastníci zasaženi na svých právech podstatným způsobem. Tyto úvahy městský soud činil v návaznosti na ochranu práva vlastnit majetek zakotveného v čl. 11 Listiny základních práv a svobod, k čemuž odkazoval na judikaturu Ústavního soudu. Právo vlastnit majetek bylo základní právo, jehož porušení v žalobě stěžovatelka tvrdila. Jak přitom zdejší soud uvedl již výše, zmíněné požadavky přiměřenosti, které byly naplněny, společně s veřejným zájmem, k němuž se městský soud také vyjadřoval, spoluzajišťují naplnění požadavků v čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, které musí být bezpodmínečně zachovány i při pozemkových úpravách.

Stěžovatelka v rámci námitky nepřezkoumatelnosti též uvedla, že městský soud nezohlednil porušení postupů dle zákona o pozemkových úpravách. Nejvyšší správní soud konstatuje, že z pouhého odkazu na postupy dle uvedeného zákona není patrné, co přesně dle mínění stěžovatelky městský soud nehodnotil a hodnotit měl. Vzhledem k obecnosti tohoto stěžovatelčina tvrzení zdejší soud může jen poznamenat, že městský soud adekvátně reagoval na všechny námitky obsažené v žalobě a u každé srozumitelně vyjádřil, proč ji nepovažoval za důvodnou. Námitky přitom hodnotil především ve vztahu k zákonu o pozemkových úpravách.

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

pokračování

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení náklady, které by překračovaly jeho běžnou úřední činnost.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu